



PARLAMENT DE CATALUNYA

Carme Forcadell i Lluís

Presidenta

Diada de llibertat, diada de futur

Acte institucional a la delegació del govern a Tarragona amb motiu de la diada nacional

Reus, 8 de setembre de 2016

Senyores i senyors, abans de res vull agrair, com a presidenta del Parlament, que m'hagueu invitat a participar en aquest acte institucional de la delegació del govern a Tarragona amb motiu de la diada nacional. Se m'ha demanat que faci una glossa de la diada, i l'he titulada 'Diada de llibertat, diada de futur'.

La primera llei aprovada pel Parlament en l'actual període democràtic, la llei 1/1980, del 12 de juny, declara la diada de l'Onze de Setembre festa nacional de Catalunya.

Acabàvem de recuperar les nostres institucions d'autogovern després que l'any 1939 el Parlament hagués d'establir-se a l'exili. Per cert, la majoria dels nostres diputats de l'etapa republicana, com centenars de milers de catalans, van haver de fugir del país al final de la guerra civil i van esdevenir refugiats en altres estats. Convé recordar-ho quan milions de persones viuen en camps de refugiats a les portes d'Europa, esperant entrar, cercant una oportunitat per construir una vida lluny de la seva terra, fugint de guerres i dictadures. Com cal recordar que són milers les persones que han mort a la Mediterrània intentant arribar a les costes d'Europa.

Deia que aquella primera llei de l'any 1980 declarava la diada de l'Onze de Setembre festa nacional de Catalunya, i en aquesta glossa desenvoluparé tres punts que ajuden a explicar el significat de la diada a partir de l'exposició de motius d'aquella llei.

Primer punt. Diu un fragment del text que precedeix l'articulat d'aquella llei: "El poble català, en els temps de lluita, va anar assenyalant una diada, la de l'Onze de Setembre, com a festa de Catalunya, diada que, si bé significava el dolorós record de la pèrdua de les llibertats l'Onze de Setembre de 1714 i una actitud de reivindicació i resistència activa enfront de l'opressió, suposava també l'esperança d'un total recobriment nacional. Ara, en reprendre Catalunya el seu camí de llibertat, els



PARLAMENT DE CATALUNYA

Carme Forcadell i Lluís

Presidenta

representants del poble creuen que la cambra legislativa ha de sancionar allò que la nació unànimement ja ha assumit.”

La primera idea que vull remarcar és que la diada és una celebració íntimament lligada a la llibertat, és una diada de llibertat. Recordem la pèrdua de llibertats del 1714; recordem els qui van lluitar per defensar-les; celebrem que, malgrat els segles d'imposicions, de prohibicions, la nostra identitat continua viva; celebrem el que som i el que volem ser.

“Catalunya i la llibertat són una mateixa cosa”, va dir el president Companys. Encara esperem que l'Espanya democràtica anul·li la farsa de judici militar que el va portar a l'afusellament.

A alguns els molesta el nostre anhel de llibertat. Fins i tot ara, en democràcia, ens trobem que volen coartar la llibertat d'expressió i el dret d'iniciativa dels diputats, la seva llibertat per parlar, parlamentar, debatre i tramitar propostes. I no només això: també volen que la mesa faci una tutela prèvia del contingut de les iniciatives, que censurem el debat al Parlament. Ens amenacen per evitar que tractem de determinades qüestions.

En aquest punt, com a país, no podem cedir. Al Parlament s'hi ha de poder parlar de tot el que interessi la societat. Si els representants elegits per la ciutadania no poden exercir la seva llibertat, si no poden parlar del que interessa la ciutadania, no només s'ataca la sobirania parlamentària: s'ataca l'essència del sistema parlamentari, l'essència del sistema representatiu, s'ataquen els drets polítics de tota la ciutadania, s'ataca la llibertat política de totes i tots els catalans.

Ens amenacen amb tot el pes de la justícia estatal. Però Catalunya, com demostra la nostra història, com ens recorda la diada, no renunciarà a les seves llibertats.

L'any 1980, com diu el preàmbul d'aquella primera llei, amb la recuperació de les institucions d'autogovern Catalunya reprenia el “camí de la llibertat”. Trenta-sis anys després, però, hem de recordar que les nostres institucions són sota tutela de les de l'estat espanyol, que decideix les nostres finances i controla gran part de les nostres decisions.

Aquests darrers anys, el país ha decidit massivament avançar més ràpidament, anar més lluny en el camí reprès el 1980. Les diades han estat motor i alhora exemple d'aquest moviment, un moviment que demana que puguem decidir el nostre futur



PARLAMENT DE CATALUNYA

Carme Forcadell i Lluís

Presidenta

polític, que puguem decidir si volem un estat propi o seguir en l'actual. En aquest sentit, els darrers anys la diada ha esdevingut més que mai una reivindicació festiva, pacífica, massiva, de les nostres llibertats.

El segon punt a què vull fer referència és que l'Onze de Setembre és també una diada de futur. Perquè, certament, commemorem un fet del passat, recordem la història, però cada cop més és una festa amb què reivindicuem un futur, perquè el projecte de Catalunya és essencialment un projecte de futur. No oblidem el passat, el tenim present i ens ajuda a entendre el punt on som, ens ajuda a entendre per què les coses són com són al nostre país. Al cap i a la fi, l'Onze de Setembre de 1714 ens recorda que formem part d'un estat per la força de les armes, per imposició. Però el que ens mou massivament en la celebració de la diada és el somni, és el futur, l'anhel d'un país millor. Per això no importen ni l'origen ni la identitat heretada de pares, avis i avantpassats. Hi participa tothom que vol mirar endavant, vingui d'on vingui, siguin quines siguin la seva història, la seva llengua, les seves arrels culturals. El que mou massivament el poble català en la diada és l'esperança de construir un estat nou, amb un model diferent; és la voluntat de tenir una oportunitat, una oportunitat que estigui a les nostres mans aprofitar.

Amb la diada expressem aquesta voluntat de futur; una Catalunya oberta, moderna, inclusiva, que assumeixi les seves pròpies responsabilitats; que es gestioni ella mateixa, sense tuteles i sense les limitacions actuals; que pugui decidir sobre les seves infraestructures de transport; que tingui un servei ferroviari que funcioni com es mereix; que pugui decidir si acull o no les persones que fugen de països en guerra; que pugui fer lleis per ajudar les persones desnonades, o per a les que viuen en situació de pobresa, sense que les institucions de l'estat les paralitzin; un país que no vegi amenaçat permanentment l'ensenyament de la llengua pròpia; un país que no hagi de patir lleis que vulneren la llibertat política o la llibertat d'expressió, com la 'lleï mordassa', criticada fins i tot pels relators de les Nacions Unides; un país que respecti la voluntat de la ciutadania –cal recordar que el Tribunal Constitucional va anul·lar i va reinterpretar un text acordat pels legislatius català i espanyol i referendat pel poble català, la voluntat del qual no va respectar; un país que pugui destinar lliurement els seus recursos a atendre els problemes i els reptes de la societat; un país on es respectin veritablement les identitats diverses; un país que formar-ne part sigui una elecció lliure i no una imposició sense alternativa; un país governat democràticament des de la proximitat; on la sobirania parlamentària no es vegi amenaçada; on es respecti la separació democràtica de poders; on els ministres no conspirin il·legalment contra partits polítics i contra ciutadans per raons ideològiques i on si ho fan no es mantinguin impunement en el càrrec; on no es persegueixin els representants polítics per posar urnes, per fer consultes a la ciutadania; un país que pugui gestionar



PARLAMENT DE CATALUNYA

Carme Forcadell i Lluís

Presidenta

plenament les beques d'ajuda als estudiants universitaris; un país que no li siguin sostrets els recursos que s'havien de destinar a ajudar les persones amb dependència; un país on totes i tots ens puguem sentir lliures.

Tot això és el que es projecta els darrers anys amb les reivindicacions de la diada: un futur millor.

I el tercer punt, la tercera idea que vull assenyalar, també és a l'exposició de motius de la llei del 1980, quan diu que el poble va anar assenyalant la diada com a festa nacional i que els representants polítics el que fan és institucionalitzar el que la nació ja ha assumit. En certa manera, és la mateixa lògica que hem viscut els darrers anys al nostre país. Amb la celebració de la diada, des del 2012 el poble català ha assumit un objectiu, un camí, i els representants polítics, com els del 1980, el que han fet és institucionalitzar-lo.

De fet, això ens recorda que les lleis i les mesures polítiques, en democràcia, en darrera instància depenen de la voluntat de la societat. Els poders públics poden avançar-se, actuar per forçar canvis en la societat, però els canvis només esdevenen reals quan la societat els accepta, quan se'ls fa seus. Les lleis no ho poden fer tot. En tenim l'exemple malaurat amb la d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones. Fem lleis, en aquest cas en tenim una d'ambiciosa aprovada al final de la legislatura anterior. Actuem políticament, i això és necessari, és imprescindible. Però no n'hi ha prou. Encara no hi és, aquesta igualtat. La societat encara és masclista. Hi ha una resistència cultural, una resistència a acceptar la igualtat d'oportunitats. No n'hi ha prou, amb les normes. Hem d'empènyer per aconseguir que el canvi sigui real. La societat ha de fer aquest pas. Ens cal aquesta voluntat social, perquè al cap i a la fi és la societat qui marca la realitat.

Per això és tan important el que hem viscut amb les diades dels darrers anys. La societat ha cridat alt i fort, però pacíficament, sense un sol incident violent –i això és digne d'elogi i orgull–, per expressar inequívocament una voluntat col·lectiva. I per això mateix és tan important la participació ciutadana en la diada de l'Onze de Setembre. Perquè aquest país serà el que vulgui la seva gent, el que expressi la ciutadania als carrers, a les places. La ciutadania és qui mou el país, és qui empeny els seus representants per assolir els objectius comuns. I estic convençuda que seguirà empenyent per aconseguir un país millor, més just i més lliure. La diada és l'expressió d'aquesta força ciutadana. És un crit de llibertat, un crit de futur.

Moltes gràcies.